

Dom kultúry Javorina

Vo vnútri prílohy

Dom odborov alebo Dom kultúry Javorina

Veľký dychový orchester Domu kultúry Javorina

Ako plynie čas v KD Paprad'

Mestská knižnica Kristíny Royovej

Mestské múzeum pri Dome kultúry Javorina

Stredisko cezhr. spolupráce

Remeselné trhy v Starej Turej

Kurzy v Dome kultúry Javorina

50. výročie Domu kultúry Javoria a 620. výročie prvej zmienky o Starej Turej

V roku 2012 si v meste Stará Turá pripomínáme dve dôležité výročia. Jedným je 50. výročie založenia Domu kultúry Javorina a druhým 620. výročie prvej písomnej zmienky o Starej Turej. V roku 1392 sa totiž Stará Turá spomína po prvýkrát, a to v darovacej listine kráľa Žigmunda ako obec patriaca Čachtickému hradu, ktorý v tých časoch vlastnil Stibor zo Stiboríc. Ako súčasť čachtického panstva sa Stará Turá zachovala až do zániku feudalizmu v Uhorsku.

Pri príležitosti oboch výročí si pre Vás Dom kultúry Javorina a mesto Stará Turá pripravili špeciálny program, ktorý bude prebiehať v Dome kultúry

Javorina od 21. do 23. septembra 2012. Viac o programe sa dozviete z internetových stránok www.dkjavorina.sk a www.staratura.sk.

V prílohe, ktorú práve držíte v rukách Vám prinesieme niekoľko zásadných informácií, ktoré Vám pomôžu nahliadnuť to histórie, súčasnosti, aktivít, ale aj do zaujímavostí, ktoré sa viažu k Domu kultúry Javorina a k jeho jednotlivým prevádzkam. Prílohu pre Vás zostavili Eva Adámková, Bc. Katarína Medňanská, Mgr. Juraj Krištofík, Jarmila Hrabovská, Mgr. Elena Ondrášiková a Dagmar Racková. Fotografie sú z archívu DK Javorina.

Program osláv 50. výročia otvorenia Domu kultúry Javorina a 620. výročia prvej písomnej zmienky o Starej Turej

21. septembra 2012 – piatok

14⁰⁰ hod. – *beseda s PhDr. Kráľovičovou* – známou prekladateľkou najmä detskej literatúry (Harry Potter), Mestská knižnica Kristíny Royovej

16⁰⁰ hod. – divadlo pre deti *Zachráňte Kvinga* (príbeh neporiadneho a špinavého prasiatka Kvinga), Námestie slobody, v prípade nepriaznivého počasia veľká sála DK Javorina

19⁰⁰ hod. – „*Čaj o piatej*“ – retro-zábava v štýle 70. – 80. rokov. Do tanca hrá skupina NON STOP. Dotvorte s nami pravú atmosféru svojim štýlovým oblečením. Vstupné: 2,- EUR, Kaviareň DK Javorina

20⁰⁰ hod. – *koncert pre mladých* – Club 3

10⁰⁰ – 18⁰⁰ hod. – otvorené Mestské múzeum (2. poschodie DK Javorina)

– pri príležitosti 620. výročia prvej písomnej zmienky o Starej Turej budú k nahliadnutiu vzácne výsadné listiny
– otvorená nová expozícia *Tradičné bývanie našich predkov*

16⁰⁰ hod. – program k 620. výročiu prvej písomnej zmienky o Starej Turej *Sami seba*

– účinkujú súbory ZUŠ, Veľký dychový orchester DK Javorina, Wushu centrum Stará Turá
– ocenenie osobností mesta
Veľká sála DK Javorina

19⁰⁰ hod. – *koncert skupiny Lukas Band* – Námestie slobody

22. septembra 2012 – sobota

10⁰⁰ hod. – *Knižnica deťom* – zábavné súťaže s odmenami a hry pre všetky deti
– vedomostný kvíz Poznaj svoje mesto
– náučná súťaž Tradícia mojej rodiny
– maľovanie na sklo
– zábavné hry pre menšie deti

Mestská knižnica Kristíny Royovej

10⁰⁰ – 18⁰⁰ hod. – výstava fotografií „*Stará Stará Turá*“ – Stredisko cezhraničnej spolupráce na 2. poschodí DK Javorina

23. septembra 2012 – nedeľa

14⁰⁰ – 18⁰⁰ hod. – výstava fotografií „*Stará Stará Turá*“ – Stredisko cezhraničnej spolupráce na 2. poschodí DK Javorina

14⁰⁰ – 18⁰⁰ hod. – otvorené Mestské múzeum na 2. poschodí DK Javorina

18⁰⁰ hod. – *Slávnostný program k 50. výročiu otvorenia Domu kultúry Javorina*

– programom Vás bude sprevádzať moderátorka Viera Varinská. Ako hudobný hosť vystúpi Jožka Černý. Vstupné: 6,- EUR
Veľká sála DK Javorina

Dom odborov alebo Dom kultúry Javorina

50 rokov v živote človeka. Je to veľa alebo málo? 50 rokov v živote kultúrnej inštitúcie. Je to veľa alebo málo? Človek v tomto veku sa obzrie za ubehnutými rokmi a hodnotí. Akým smerom sa uberal, čo dokázal, či je so svojimi výsledkami spokojný. Pri takejto významnej udalosti bude i náš Dom kultúry bilancovať, hodnotiť i spomínať. Na roky najväčšej slávy, obdobie vypredaných sál, ale i obdobie krízy a útlmu.

Dovoľte, aby som zalistovala vo veľkej kronike nášho zariadenia.

Dňa 31. augusta 1962 bola slávnostne prestrihnutá páska predsedom vtedajšej odborovej rady Vojtechom Daubnerom a Dom odborov – kultúrne zariadenie pre občanov celého podjavorinského regiónu bolo uvedené do prevádzky. Kultúra Presnej mechaniky sa dovtedy sústredila v Spoldome nachádzajúcom sa v areáli podniku. Nastal čas, aby sa presťahovala do nových na tú dobu veľmi moderných priestorov. Otvorenie kultúrneho stánku bolo vyvrcholením snaženia riaditeľa Presnej mechaniky Ing. Miroslava Neráda, vedúceho organizačného odboru Premy Aloiza Langer a riaditeľa závodného klubu Jindřicha Racka. Bola to práca naozaj veľmi záslužná a náročná. Získať financie z odborárskych prostriedkov na spolufinancovanie stavby a pre dobrú vec nadchnúť ďalších obetavcov bola úloha zložitá, ale ich vplyv bol obdivuhodný. Staroturanci s nadšením budovali nové, moderné kultúrne stredisko. Slávnostný program, pripravený pri otvorení, bol venovaný všetkým zanietencom, ktorí sa pričínili o to, že Stará Turá mala stánok kultúry.

Hneď v deň otvorenia sa Staroturancom predstavilo profesionálne divadlo Nová scéna s operetou Ohňostroj. Konala sa výstava výtvarných prác, fotovýstava, bábkové predstavenie pre deti, detská beseda s premietnutím filmov, vystúpenie dychového orchestra i cimbalovej hudby. Po veľmi úspešnom štarte sa mohla naplno rozbehnúť rôznorodá činnosť. Divadelníci, hudobníci, tanečníci, fotografisti sa nasťahovali do nových priestorov. Krásnych, priestraných, v kto-

Otvorenie Domu odborov, 31.8.1962, predsedom Slov. odborovej rady, Vojtechom Daubnerom

rých bola radosť pracovať. Veľká sála, malé kino, fotokomora s fotoateliérom, divadielko hudby, tanečná sála, učebne, výstavná sieň, skúšobňa hudobných súborov, gulečnicková herňa a bábková scéna, z ktorej sa neskôr stal klub mladých. Priestory na 2. poschodí slúžili na ubytovanie. Záujem zo strany Staroturancov bol veľký, svedčí o tom počet záujmových krúžkov. Divadelný krúžok, fotoklub, šachový klub, klub moderného tanca, divadielko hudby, divadielko poézie, Veľká dychovka Domu odborov, Turanka, Sextet, Staroturanská kapela, spevácky súbor Kytica, niekoľko hudobných skupín modernej a country hudby a mnohé ďalšie našli zázemie v Dome odborov. Výsledky svojej mravenčej práce prezentovali nielen na domácej pôde, ale vystupovali i v okolitých kultúrnych zariadeniach. Okrem amatérskych umelcov priaznivci kultúry mali možnosť na javisku Domu odborov vidieť hviezdy slovenskej i českej kultúry ako Zuzka Zguriška, Jozef Zachar, Viliam Záborský, Ladislav Chudík, Jaroslav Marvan, Július Satinský, Milan Lasica, Michal Dočolomanský, Vladimír Menšík, Helena Vondráčková, Marta Kubišová, Václav Neckář so skupinou Golden Kids, Pavol Hammel, Petr Spálený, Pavel Novák, Marie Rottrová so skupinou

Flamingo, Václav Neckář so skupinou Bacily, Katapult, Olympic, Marika Gombitová so skupinou Modus, Lešek Semelka so skupinou Modrý efekt, Elán, Fešáci, Team, Karol Duchoň so skupinou Bezinky, Eva Kostolányová, Darina Laščiaková, Lúčnica, Moravanka, Jožka Černý, Senzus, No Name a veľa ďalších uznávaných umelcov. Nebola núdza o divadlo. Herci Divadla Andreja Bagara Nitra, Trnavského divadla, Slovenského národného divadla, Slováckeho divadla, Stražanovho divadla, Radošinského naivného divadla boli zárukou úspechu. O tom, že organizátori a hlavne publikum sa vždy snažili vytvoriť príjemnú atmosféru, svedčia poctivé vyjadrenia umelcov v kronike kultúrneho zariadenia. Počas 50. rokov sa ich naozaj vystriedalo veľmi veľa. Okrem koncertov a predstavení vo veľkej sále, mali tradíciu aj estrády, plesy pracujúcich, posedenia pri čaji, výstavy domáceho fotoklubu, výtvarného umenia, ručných prác, besedy, stretnutia rôznych organizácií, kurzy, akcie pre deti a mládež a hlavne veľa odborných prednášok pre žiakov učilišťa.

V Dome odborov bolo stále rušno, jedna akcia striedala druhú. Predstavenia boli často vypredané. Rekordným bol október 1968, kedy návštevnosť podujatí dosiahla 9000 ľudí. S pribúdajúcimi rokmi nastávali zmeny. V záujme o kultúrne vyžitie, v požiadavkách umelcov, myslení ľudí, prichádzali i organizačné zmeny. Dom odborov bol od začiatku úzko spätý s podnikom, v ktorom našla prácu väčšina Staroturancov. Slúžil potrebám fabriky, ale i širokému spektru obyvateľstva. Neskôr sa zmenil názov na Závodný klub ROH a ďalšia zmena prišla v roku 1990, kedy sa premenoval na Dom kultúry Javorina. Rôčky pribúdali i pracovníkom a v roku 1990 riaditeľa Jindřicha Racka vystriedal vo funkcii Ján Mikláš. Počas jeho pôsobenia sa zariadenie pretransformovalo na záujmové združenie

Sextet Domu odborov

právnických osôb. V roku 1994 sa vedenia ujala Bc. Zuzana Zigová, ktorá túto funkciu zastávala 17 rokov. Posledná organizačná zmena bola v roku 2002 keď Dom kultúry Javorina prešiel pod krídla mesta a stal sa mestskou príspevkovou organizáciou. Všetci spomenutí riaditelia odvedli kus práce na poli kultúry i spoločenského života v Starej Turej. Každá etapa bola iná, príznačná pre dané obdobie. Na začiatku bolo potrebné riešiť veľký hlad po kultúre, aby požiadavky zo strany obyvateľstva boli uspokojené. Postupne sa hľadali nové formy ako zaujať diváka, bolo potrebné riešiť finančnú i existenčnú situáciu organizácie. Skutočnosť, že si v týchto dňoch pripomínáme 50. výročie kultúry v meste je i ich zásluha. Všetkým patrí úprimné poďakovanie.

V súčasnosti Dom kultúry pracuje v iných podmienkach. Do jeho pôsobnosti patrí Mestská knižnica Kristíny Royovej, Mestské múzeum, Kino Javorina. Od roku 2008 prevádzkujeme informačnú kanceláriu, ktorá sa v roku 2010 rozšírila o stredisko cezhraničnej spolupráce. Sme zriaďovateľom Veľkého dychového orchestra a Klubu paličkovanej čipky. V roku 2011 sme v rámci projektu „Zlepšenie služieb cestovného ruchu Slovensko-moravského pomedzia“ získali moderné zrekonštruované priestory na 2. poschodí budovy, ktoré využívame na činnosť strediska, tvorivých dielní, zriadili sme tu výstavnú sieň. Dnešná doba kultúre veľmi nepraje. Ľudia častokrát svoj voľný čas obetujú práci a zabezpečeniu rodiny a na kultúrne vyžitie priestor nezostáva. A keď predsa, silnou konkurenciou sú výtobytky

DKJ počas výstavby starého námestia

modernej techniky a pohodlie. Zmenili sa priority i potreby ľudí. Úloha kultúrneho stánku je o to zložitejšia. Pri organizovaní podujatí sa snažíme vychádzať z požiadaviek občanov, ale podstatné sú technické a finančné možnosti organizácie. Súčasná javisková technika profesionálnym súborom už nevyhovuje, preto výber je obmedzený. Čiastočným riešením bolo využívanie kultúrno-spoločenského zariadenia Kujanovec na koncerty pre mladých. Aby sme uspokojili i náročnejších divákov za kultúrou, poriadame autobusové zájazdy do divadiel v Bratislave, Nitre, Prahe. Okrem akcií konaných priamo v Dome kultúry, zabezpečujeme i celomestské akcie ako sú tradičné remeselné podujatia, vítanie zimy, cesta rozprávkovým lesom a pod.

Hľadáme možnosti

Priestory Domu kultúry boli už v minulosti využívané i inými subjektmi. Svoje

miesto tu našiel Klub dôchodcov, počas výstavby školy sa v našich priestoroch vyučovalo, boli tu zriadené viaceré triedy i telocvičňa. Po zmene režimu priestory využíval úrad práce, daňový úrad, VÚB. Pravidelne sa tu konali stužkové, imatrikulácie i iné školské akcie. I v súčasnosti je časť priestorov využitá na komerčné účely.

Úzko spolupracujeme so všetkými druhmi škôl, CVČ, dobrovoľníkmi. Len vďaka bližšej spolupráci s mestom, organizáciami i firmami zabezpečíme pre občanov bohaté kultúrne vyžitie. Pre všetkým priaznivcov a návštevníkov sú otvorené dvere Domu kultúry dokorán, ako tomu nasvedčuje názov programu pripraveného pri príležitosti blížiacich osláv.

Srdečne Vás pozývame a tešíme sa na stretnutie s Vami.

Veľký dychový orchester Domu kultúry Javorina

Obdobie, keď sa Stará Turá mohla pýšiť viacerými dychovkami je dávno preč. Jediným dychovým telesom, ktoré odolalo nepriazni dnešnej modernej doby je Veľký dychový orchester Domu kultúry Javorina. Právom ho môžeme radíť medzi seniorov. Od vzniku uplynulo 63 rokov, čo je naozaj úctyhodný vek.

Veľký dychový orchester, 50. výročie vzniku

S myšlienkou vytvoriť v Považských strojárňach závodnú dychovku prišiel vtedajší riaditeľ Ing. Miroslav Nerád a pani Langer a Gergely. Nezostalo len pri myšlienke, ale sami sa maximálne angažovali a v marci 1949 sa po prvýkrát tento malý kolektív hudobníkov - mládežníkov predstavil zamestnancom závodu. Už krátko po zrode sa mladí hudobníci prezentovali na stavbe mládeže Trať družby Kralovany – Žilina. I toto účinkovanie v nich podnietilo záujem a nadšenie a posunulo ich ďalej. Na jeseň roku 1949 sa podarilo pre činnosť dirigenta a umeleckého vedúceho získať Rudolfa Schindlera. Dychovku viedol umelecky, pripravoval repertoár i notový materiál. Úspechy sa čoskoro dostavili, dychovku poznali nielen domáci, ale dobré meno sa roznieslo do bližších i vzdialenejších miest Slovenska, Moravy i Čiech. Počas 22 rokov, kedy orchester viedol pán Schindler, vychoval viac ako 400 hudobníkov. V roku 1972 dirigentskú paličku prevzal Anton Bálent. Taktiež dychovku viedol úctyhodných 22 ro-

kov. V roku 1994 sa umeleckého vedenia ujal Jaroslav Tomaník. Orchester čiastočne zmenil svoj repertoár, okrem poliek a valčikov zaradil do svojho programu i hudbu zo svetoznámych muzikálov. Od roku 2005 umelecky vedie dychový orchester Milan Búlik.

Počas existencie súbor absolvoval takmer 3000 vystúpení. Medzi najvýznamnejšie patrí účinkovanie na IV. Festivale mládeže v Bukurešti, na festivale v Ostrave, Banskej Bystrici.

Orchester koncertoval v Kroměříži, Žďári nad Sázavou, Moravských Budejovicích, Prahe, Jihlave, Brne. Viackrát sa zúčastnil televíznych nahrávok. Pravidelne hosťoval na promenádnych koncertoch v Piešťanoch, Trenčianskych Tepliciach. Pri príležitosti 50. výročia založenia orchester vydal CD nosič.

V súčasnosti je vystúpení podstatne menej. Staroturiansci majú možnosť orchester vidieť a počuť na Staroturianskom jarmoku, spomienke pri príležitosti oslobodenia mesta či pri stavaní mája.

Tak ako starne súbor, rôčky pribúdajú i jednotlivým členom. Mnohí z nich v dychovke strávili celý svoj produktívny a seniorský vek. Láska k hudbe a dychovke bola tak silná, že záujmy dychovky častokrát uprednostnili pre záujmami rodiny. Na skúškach a vystúpeniach strávili množstvo času. Reprezentovali nielen seba, Dom kultúry ale i mesto. Všetkým členom súčasným i bývalým patrí srdečná vďaka.

Ako plynie čas v KD Paprad'

„V piatok krátko pred jedenástou hodinou sa schádzali slávnostne oblečení občania osady Paprad' a hostia pred novostavbou nového kultúrneho domu. Keď podpredseda ONV srdečnými slovami poďakoval občanom za ich statočnú prácu, ktorá je tak príznačná pre ľudí z kopaníc, za to, že si vybudovali takéto pekné dielo, hoci bol sychravý a nevlúdny čas, každý cítil teplo pri srdci.“ Tolko citát z denníka Práca zo dňa 15. septembra 1971. Od spomínaného piatka už uplynulo 41 rokov. Ako plynul čas, vyvíjala sa kultúrna činnosť na Papradi. A teraz sa troška vrátim do minulosti.

Hybnou silou vo vzdelávacom i kultúrnom živí na Papradi bol riaditeľ školy pán Ján Poláček. Už v roku 1940 stál pri zakladaní Združenia evanjelickej mládeže, ktoré medzi ľudí šíriло osvetu a tu siaha prvá zmienka o knižnici na Papradi. Členovia tohto spolku sa skladali po halieroch, aby mohli zakúpiť prvú knihu, ktorá kolovala po celej dedine. Knižnica sa postupne rozrastala, srdcovou záležitosťou pána riaditeľa školy bola ovocinárska tematika a s tým spojené založenie spolku ovocinárov a záhradkárov. Na kopaničiach sa žilo ťažko, ale ľudia boli súdržní a vďační za každú novú skúsenosť. Preto sa i v roku 1941 s veľkou chuťou pustili do nacvičovania prvej divadelnej hry Páva. Keďže úspech bol veľký, nasledovali ďalšie predstavenia pod režisérskou taktovkou pána Poláčka. Kultúra dediny sa sústreďovala v starej škole. Po tom ako v roku 1967 bola otvorená nová päťtriedna škola, ľudia s radosťou prijali návrh vybudovať na mieste starej školy kultúrny dom.

V roku 1969 sa začali odpratávať staré drevárne, chlievy a ostatné nepotrebné veci. Na jeseň roku 1970 sa postavili zákla-

dy. Ochota a nadšenie ľudí boli naozaj závideniahodné. Takmer denne sa brigádnicke pracovalo. Najväčším problémom bol nedostatok mechanizmov, miešačiek, náradia. Presný opak dnešných dní, keď mechanizmov je nadostač, ale chýbajú prosté šikovné ruky. V posledných mesiacoch pred otvorením sa pracovalo naozaj naplno. Podľa stavebného denníka bolo v niektorých dňoch odpracovaných až 128 brigádnicke hodín. Mnohí letné dovolenky vymenili za prácu na tejto stavbe, aby 11. septembra 1971 mohla byť slávnostne spustená do prevádzky.

Technické zabezpečenie, ale i zabezpečenie činnosti zastrešovala predsedníčka osvetovej besedy pani Zuzana Valenová. Nebola to úloha ľahká. Zakúpenie interiérového vybavenia, javiskovej techniky, vybavenia kuchyne, bolo niekedy nad ľudské sily. Problémy technického charakteru vyvážila radosť a nadšenie organizácií z nových priestorov.

Už týždeň po otvorení sa konala tanečná zábava. Schôdze všetkých organizácií sa presťahovali do kultúrneho domu. Pred Vianocami si veľkú sálu na karnevale vychutnali deti zo základnej školy. Kultúrny dom žil. Písal sa rok 1972. Silvestrovská zábava, maškarný ples pre dospelých, oslavy MDŽ, šibačková zábava, verejná schôdza občanov, literárne pásmo k 100. výročiu narodenia Ludmily Podjavorinskej, hostovanie divadelného krúžku z Topoleckej, detský juniáles, kurz spoločenského tanca – to je výber najväčších akcií za rok v osade so 740 obyvateľmi. Naozaj úspešný rok. Nedajú sa na tomto mieste spomenúť všetky akcie, ktoré pani Valenová v úzkej spolupráci s organizáciami – SČK, SZŽ, ZRPŠ, SZM, Zväzarm, SZZ, DPZ organizovala. Bolo ich ozaj neúrekom. Predsa mi nedá nespomenúť drápačky peria, keď sa 156 žien stretlo v kultúrnom dome a driapali perie pre opustené deti v detskom domove v Zlatovciach. Tradícia divadiel pokračovala i v nových priestoroch, tentoraz s hrou Trampoty s láskou. O ich úspechu svedčí fakt, že v okolí účinkovali 11-krát. V roku 1973 sa začalo s pravidelným premietaním filmov. SZŽ organizoval rôzne

kurzy medového pečiva, aranžovanie kvetov, macramé, paličkovanie. Veľký úspech zaznamenal spevácky krúžok žien. Pravidelne sa konali besedy, najmä so zdravotnou tematikou. Všetky organizácie, bolo ich 7, čo je rarita v tak malej osade, úzko spolupracovali. Pripravovali najmä akcie pre deti papradskej školy a že ich práca bola naozaj dobrá, svedčí skutočnosť, že do nášho kultúrneho domu prišli na výmenu skúseností pracovníci osvetových zariadení z okresu Žilina, inokedy z Dunajskej Stredy. Bohatá činnosť Zväzarmu zaujala i redaktorov viacerých periodík a Československého rozhlasu a televízie z Prahy a prišli sa oboznámiť s ich prácou. Svojou návštevou nás poctili i redaktori časopisu Život, redaktori Rádiomajáku. Preplnenú sálu pobavil najmä ľudový rozprávač strýco Marcin. Činnosť organizácií nespočívala len v zábavných podujatiach, ale samozrejmosťou boli brigády na zveľadovaní kultúrneho domu, okolia obchodu či stavbe zariadenia stravovacích služieb.

Na Papradi snáď nebolo človeka, ktorý by nepracoval v niektorej z organizácií. Takmer všetci mladí prešli SZM. Na zábavy so skupinou Buš, keď sála s viac ako 400 ľuďmi praskala vo švíkoch, na plesy, večeri pri čaji či výlety spomínajú dodnes. A sú to naozaj krásne zážitky. Zmenou režimu nastala i zmena v myslení i správaní ľudí. Zostali sme voči sebe chladnejší, uzavretejší, uponáhľanejší, kultúra nám často postačí doma pri televízore. Z mnohých sa vytratila ochota angažovať sa vo veci verejnej a nie je nám cudzia otázka a čo za to? Všetky tieto negatívne fakty doby sa prejavili i v kultúre. Podujatí je podstatne menej, a taktiež fungujúcich organizácií. Predsa však zostalo pár nadšencov, ktorých stretnete na každej akcii, či už tradičný kopaničiarsky ples, stolnotenisové, futbalové turnaje, country deň, verejnú stretnutie.

To sú tí naši skalní a aj keď ich je porieďko, motivujú nás k ďalším aktivitám. Tým ostatným je viac vítané domáce pohodlie a postačuje im okruh svojich blízkych. Možno raz i oni dostanú chuť prísť medzi nás...

Mestská knižnica Kristíny Royovej

Mestská knižnica Kristíny Royovej ako kultúrna a informačná inštitúcia plní významné úlohy v oblasti kultúry, výchovy a vzdelávania obyvateľstva. Je verejnou knižnicou a okrem svojej hlavnej činnosti – poskytovaní výpožičných a informačných služieb, zabezpečeniu dostupnosti literatúry pre všetky vekové skupiny, kladie dôraz na vypestovanie vzťahu k literatúre u detí a mládeže.

Knižnica bola zriadená 24. 4. 1925 zbierkou medzi občanmi, ktorí jej odovzdali vyše 100 zväzkov kníh. Na základe zákona z 22. 7. 1919 č. 430 Zb. bola povinná každá obec zriadiť verejnú knižnicu, prístupnú všetkým obyvateľom a udržiavať ju z verejných prostriedkov. Z prvých rokov existencie obecnej knižnice máme málo informácií, no je známe, že v roku 1936 (podľa Štatistiky obecných knižníc na Slovensku) mala knižnica 1471 zväzkov kníh. Bola umiestnená vo viacerých budovách napr. v budove bývalej Angory, v budove vedľa MsÚ i priamo v budove MsÚ. V rokoch 1950-52 vznikol Závodný klub ROH PREMA a následne bola založená aj knižnica Závodného klubu Prema. Časť knižničného fondu pochádzala z bývalého sídla podniku Považských strojární Považská Bystrica. Knižnica ZK ROH mala iba beletriu pre dospelých a deti, pretože technická knižnica bola súčasťou závodu Prema. Priestory knižnice boli veľmi nevyhovujúce, a preto veľa kníh tieto kruté podmienky nevydržalo. V rokoch 1960-61 mala knižnica už okolo 3500 zväzkov kníh. Knižnica Závodného klubu sa viackrát sťahovala. Konečne dôstojné priestory získala v roku 1962 presťahovaním do novej budovy Domu odborov. Po pracovníčkach, ktoré v knižnici pracovali len popri zamestnaní, nastúpila profesionálna knihovníčka a knižnica bola otvorená už denne. V týchto začiatkoch v knižnici pracovali pani Krúpová, pani Polonská, pán Stoják. V roku 1963 došlo na základe dohody ZV ROH Chirana, MsNV, vedením SOU a Okresnej knižnice v Trenčíne k zjednoteniu knižníc a vznikla Mestská knižnica so sídlom v Dome odborov – dnešnom Dome kultúry Javorina. Od roku 1995 nesie knižnica názov Mestská knižnica Kristíny Royovej. Mestská knižnica je od roku 1993 zariadením záujmového združenia právnických osôb a neskôr mestskej príspevkovej organizácie Domu kultúry Javorina.

V knižnici pracovala pani Jaroslava Zlatoidská a celý svoj produktívny vek tu strávili pani Vierka Hyrčová a pani Ľudka Durcová. Záslužná je ich činnosť vo vzdelaní a šírení osvetu pre malých žiakov a študentov. I pre dospelých a dôchodcov organizovali besedy a príjemné posedenia s knihou. Patrí im za to veľká vďaka. V súčasnosti sú

v knižnici 3 pracovníčky: Jarmila Hrabovská, Eva Nováčiková a Erika Bielčíková, momentálne na materskej dovolenke, ktorú zastupuje Zdenka Zemanová.

V auguste 2007 bola knižnica v rámci projektu *Informatizácia knižníc*, realizovaného s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR, Slovenskou národnou knižnicou v Martine a Európskeho fondu regionálneho rozvoja, vybavená výpočtovou technikou. Čitatelia majú k dispozícii 8 pracovných miest pripojených na internet. Bezplatný prístup na internet využívajú študenti, deti i dospelí. Dostupné sú užívateľské programy: internetový prehliadač Mozilla Firefox 2, OpenOffice textový editor a tabulkový procesor OpenOffice, prezentácie OpenOffice, možnosť ukladania dát na USB kľúč a výstup na tlačiareň.

V súčasnosti má knižnica 30 566 knižničných zväzkov, z toho náučnej literatúry pre dospelých 7408 zväzkov, krásnej literatúry pre dospelých 13895 zväzkov, náučnej literatúry pre deti a mládež 1683 zväzkov, krásnej literatúry pre deti 7580 zväzkov (stav k 30.6.2012). V prvom polroku 2012 sme nakúpili alebo získali darom 158 knižničných jednotiek v hodnote 1 358,81 €. Zaevidovali sme spolu 660 čitateľov, z toho 206 bolo čitateľov v mládežníckom oddelení. V knižnici sme zaznamenali v prvom polroku 2012 18105 všetkých výpožičiek (t.j. absenčné výpožičky kníh a časopisov pre dospelých a mládež, prezenčné výpožičky kníh a časopisov pre dospelých a mládež). Spolu návštevníkov knižnice bolo 3518. Z toho bolo 440 návštevníkov podujatí, ktoré knižnica organizovala. Návštevníkov internetu bolo spolu 1453. Ak v knižnici nevlastníme niektoré tituly kníh, pre našich čitateľov ich zapožičiavame z iných knižníc. Túto službu využívajú prevažne študenti.

Detské oddelenia knižníc sú v poslednom čase pod tlakom „zaručených informácií“ o neblahom stave detského čítania. Tak je to aj v našej knižnici. Musíme neustále bojovať o svojho čitateľa dobrým a aktuálnym knižničným fondom a hlavne atraktívnymi podujatiami. Každého, kto zavíta do knižnice po prvýkrát, prekvapí príjemné prostre-

die. Zariadenie knižnice nie je už najnovšie, ale zaujímavá literatúra všetko vynahrádza. I napriek tomu tu deti majú svoje kútiky pre rozvoj fantázie.

Pripravujeme besedy pre základné, stredné i materské školy zamerané na knižné novinky, povesti a žánrovú literatúru, besedy o slovenských súčasných spisovateľoch. Pre najmenších čitateľov oboznamovanie sa s knižnicou a rozprávkami. Pre študentov organizujeme informatické besedy o knižnici a knižničných fondoch.

V marci pred Veľkou nocou v knižnici s deťmi maľujeme vajčka, ktoré si krásne vyzdobia. Pripomíname si tak tradície Veľkonočných sviatkov. Dňa 4. apríla 2012 sme zorganizovali spolu so základnou školou a privítali v knižnici v rámci podujatia **Noc s Andersenom** deti a pedagógov. Všetkých privítali rozprávkové postavičky – červená čiapočka a lesný škriatok. Po literárnych a vedomostných súťažiach nám pani prekladateľka Olga Kráľovičová porozprávala o svojej práci. 1.6. na MDD pripravujeme pre deti literárny a vedomostný kvíz.

Na ceste rozprávkovým lesom sme sa zúčastnili na jednotlivých stanovištiach, kde deti hádali postavy z rozprávok, názvy literárnych diel a autorov, hravou formou si zopakovali našu faunu a flóru. Na konci školského roka sme deti zahrnuli otázkami z literatúry, prírody, techniky, umenia, zemepis. A na záver bolo pre nich veľkým prekvapením, keď dostali z knižnice vysvedčenie. Na jeseň v sychravých daždivých dňoch sme deťom pripravili chutné liečivé čaje. Spoznávali bylinky, ktoré rastú v našom okolí a informácie o nich získavali v odborných publikáciách.

V knižnici vytvárame „azyl“ pre naše čitateľské literárne krúžky pod vedením pani učiteľky Kovárovej a Biesikovej. Deti spoznávajú literatúru a prácu v knižnici. Pred Vianocami si s nami deti vyzdobia vianočné stromčeky. Porozprávame si o vianočných zvykoch. Aktívne sa zapájame pri prezentáciách kníh našich rodákov, ktoré poriada Dom kultúry Javorina. Celoročne taktiež robíme výstavy o nových knihách pre dospelých i pre deti.

Mestské múzeum pri Dome kultúry Javorina

V roku 1973 z iniciatívy MO SZPB (Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov) a MsNV otvorili *Izbu revolučných tradícií* vo vtedajšom internáte SPŠE v Starej Turej. Táto sa v roku 1976 presťahovala na prízemie rímskokatolíckej školy, kde bola až do roku 1995. Potom nastalo sťahovanie do detských jasíeľ na Štefánikovej ulici a v roku 2005 presun do Domu kultúry Javorina, kde

je doteraz, ale už nie ako IRT, ale od roku 1989 ako *Mestské múzeum*. Od roku 1992 prešlo múzeum pod správu Domu kultúry Javorina. Sprievodcami v IRT a v múzeu boli p. Anna Roháčková (5 rokov), p. Daniel Galbavý (8 rokov), p. Ivan Hargaš (12 rokov) a p. Elena Ondrášiková (od roku 2002).

V múzeu sa nachádzajú exponáty, ktoré vydávajú svedectvo o najstaršej histórii nášho mesta, získaní privilégií, rozvoji remesiel, cechov; môžete tu vidieť naše mužské i ženské kroje. Ďalej je tu zachytená 1. svetová vojna, vznik ČSR, hospodársky a kultúrny rozvoj počas jej trvania. Zachovali a rozšírili sme počet exponátov o SNP v našom kraji a o obetiach obyvateľstva v tomto období. Vidno i premenu a budovanie mesta po skončení 2. svetovej vojny. Pekná a cenná je expozícia o vývoji závodu Chirana.

Múzeum sa stále obohacuje o predmety, ktoré mu darujú miestni obyvatelia alebo rodáci žijúci mimo mesta. Ich zoznam by bol dlhý, a tak všetkým nezištným darcom patrí srdečná vďaka. Tých, ktorí v múzeu ešte neboli, srdečne pozývame, aby spoznali pestrú a bohatú históriu, počas ktorej sme sa z najmenej osady čachtického panstva vypracovali na pekné, úhladné mesto – naše mesto.

Stredisko cezhraničnej spolupráce a informačná kancelária

Stredisko cezhraničnej spolupráce a informačná kancelária svoju činnosť zameriava na poskytovanie informácií turistom, občanom nášho mesta i návštevníkom, ktorí sa prišli oboznámiť s historickými pamiatkami Starej Turej a širšieho okolia podjavorinského regiónu. Poskytuje informácie o miestnej samospráve, osobnostiach Starej Turej, prírodných zaujímavostiach regiónu a dopravných spojoch. Orientuje sa na predaj tovaru s turistickou tematikou (mapy, knihy, pohľadnice), tradičných suvenírov, ktoré sú späť s krajom pod Javorinou

a publikácií našich regionálnych autorov. Sústreďuje sa aj na spoluprácu s družobným mestom Kunovice formou menších grantových projektov s cieľom zachovávať a prehľbovať tradičné cezhraničné priateľstvo a vzájomnú kultúrnu blízkosť. Stredisko sa zapája do rôznych projektov regionálneho charakteru cez nadáciu Orange, ŽIVOT, SPP. V roku 2011 bolo spoluorganizátorom cezhraničného projektu „Pamätník českého a slovenského odboje 1939-1945“, z ktorého vyšla tlačená brožúra so základným prehľadom dejín podjavorinského odboja.

Remeselné trhy v Starej Turej

I keď história remeselných trhov v Starej Turej nie je dlhá, predsa si našli v kalendári podujatí mesta svoje pevné miesto a i medzi návštevníkmi sa tešia čoraz väčšiemu záujmu a obľúbenosti, preto je namieste napísať o nich pár slov.

Počiatky dnes už tradičných remeselných trhov sa viažu k podujatiu *Vitanie jari*, ktoré už dlhodobo Dom kultúry Javorina pripravuje v spolupráci so Základnou školou, Základnou umeleckou školou a Centrom voľného času. Tieto vždy dostali príležitosť nielen na prezentáciu svojej činnosti v rámci programu, ale i na ponuku svojich výrobkov návštevníkom podujatia. Postupne sa ponúkaný sortiment rozširoval, prizývaní boli malí remeselníci zo Starej Turej a blízkeho okolia, počet stánkov sa pomaly, ale isto zvyšoval. Od roku 2005 je Vitanie jari pevne spojené s *Jarným remeselným trhom*. V roku 2012 sa časť remeselníkov a tvorivé dielne presunuli do budovy Domu kultúry Javorina, kde po rekonštrukcii vznikli nádherné priestory. Práve aj táto akcia im vdýchla život.

Azda najtradičnejší a najväčší býva letný remeselný trh, ktorý nesie názov *Remeslá našich predkov*. Práve máme úspešne za sebou už ôsmy ročník. Za tých osem rokov mali návštevníci možnosť vidieť mnoho remeselníkov, často aj priamo s ukážkami ich prác – od vareškárov, kováčov, košíkárov, hrnčiarov,

Remeslá našich predkov

keramikárov či drotárov až po bylinkárov, lanárov, medovníkárov. Okrem klasického stánkového občerstvenia boli pripravené aj tradičné domáce jedlá. Samozrejme nechýbajú tvorivé aktivity pre deti, súťaže pre všetky vekové kategórie a sprievodný kultúrny program. O dobrú zábavu sa mimo hlavných účinkujúcich starajú i domáci účinkujúci.

V roku 2005 sa v predvianočnom období po prvýkrát konali *Vianočné trhy*. Stánky s vianočnými ozdobami a dekoráciami, voňavými medovníkmi či milými darčekom sa už po pár rokoch rozrástli aj o tradičnú ľudovú zakálačku. Prijemnú atmosféru dotvárali nielen padajúce vločky snehu, ale i kultúrny program. S vianočným pásmom sa predstavili deti zo ZŠ, ZUŠ a CVC, ale zmysel Vianoc pripomenuli tiež mládežníci z Rímsko-katolíckej cirkvi, Evanjelickej cirkvi a. v. či Cirkvi bratskej. Organizátor – Dom kultúry Javorina – sa túto atmosféru pokúsil rozšíriť do dvoch dní, napokon sa vrátil k jednoduchému modelu.

Novinkou v roku 2011 bol *Jesenný remeselný trh*. Okrem stánkov vonku sa pred sychravým počasím remeselníci ukryli, doslova roztrúsili, po celej budove Domu kultúry Javorina. Bola to akoby hra na schovávačku, ale zámerom určite nebolo zmiašť návštevníkov a remeselníkov pred nimi schovať. Práve naopak – návštevníci mali možnosť spoznať priestory Domu kultúry bližšie. Samozrejmosťou už sú ukážky remesiel s možnosťou vyskúšať si ich a tvorivé dielne. Najväčším lákadlom trhu boli však pre mnohých domáce špeciality.

Od Vianočného trhu v roku 2011 sú remeselné trhy spojené aj s výstavami v Stredisku cezhraničnej spolupráce na 2. poschodí Domu kultúry Javorina. Na Vianoce to bola výstava betlehemov a anjelov, na jar sme pokračovali starými výšivkami, v auguste to bola úspešná výstava *Kuchynské všeličo*. Uskutočniť sa mohli vďaka ochotným ľuďom, ktorí nám zapožičali predmety, ktoré sme mohli vystaviť a nemuseli tak doma zapadať prachom, ale ich malo možnosť vidieť mnoho ďalších ľudí. Radi by sme preto dali do pozornosti, že na Vianoce pripravujeme výstavu starodávnych hračiek. Ak vlastníte kúsok, ktorý si zaslúži byť vidieť, budeme radi, ak budete ochotní nám ho na výstavu poskytnúť. Už teraz srdečne ďakujeme!

Milá povinnosť na záver: tieto aktivity by sa nemohli realizovať bez nápadov

Veľkonočný trh, r. 2007, košíkár Janko Zeman

a pomoci ochotných nadšencov, ktorým patrí veľká vďaka. V prvom rade je to pani **Mgr. Júlia Bublavá**, ktorá je hlavnou iniciátorkou myšlienky oživenia tradície klasických remesiel v Starej Turej. Jej entuziazmus a nápaditosť sú základnými kameňmi, vďaka ktorým možno vždy vytvoriť také podujatie, kde sa cítia príjemne pozvaní remeselníci, cieľení návštevníci i náhodní okoloidúci. Taktiež veľké poďakovanie patrí pani **Jitke Durcovej** s rodinou. Práve oni vdychujú dušu priestorom Strediska cezhraničnej spolupráce, vytvárajú srdečnú atmosféru a pre návštevníkov sa v ich prútenom košíku nájde vždy nejaká milá pochúťka! Samozrejme sa patrí poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prikladajú ruku k dielu a vďaka ktorým sa všetci tešíme vždy opäť dovidenia. Tak, ako i teraz – do videnia už 26. októbra na *Kopaničárskom jarmeku!*

Kopaničársky jarmek

jesenný remeselný trh

26. októbra 2012

Dom kultúry Javorina Stará Turá

Výstava paličkovanej čipky

Kurzy v Dome kultúry Javorina

Kultúrne inštitúcie plnia viacero úloh. Okrem možnosti kultúrneho využitia návštevníkov, propagácie umenia, organizovania kultúrnych podujatí či čoraz vyhľadávanejších zábavno-rekreačných aktivít je to tiež výchovno-edukačná činnosť. Túto pokrýva i Dom kultúry Javorina, a to nielen priestorom pre výchovné koncerty pre žiakov a študentov, pre výstavy či prezentácie kníh, ale i širokou ponukou kurzov.

Počiatky kurzov konaných v Dome kultúry siahajú do nie tak dávnej minulosti. Prvé kurzy sa niesli s duchom zdravého životného štýlu (*zdravotnícka gymnastika, joga*), pre ženy to boli kurzy o starostlivosti o chod domácnosti (*kurz studenej kuchyne, strihy a šitie*), pre mužov kurzy technického zamerania (*kurzy pre servisných technikov*), či kurzy s hudobným zameraním (*hranie na akordeón*) a rôzne iné. V nie tak dávnej minulosti, v období po otvorení hraníc, to boli predovšetkým jazykové kurzy – nemecký, anglický, ba i francúzsky jazyk pre deti i dospelých, začiatočníkov, mierne pokročilých i pokročilých študentov. Keďže jazykové kurzy ponúkali i školy a jazykové inštitúcie, Dom kultúry Javorina od tohto zamerania upustil.

Súčasnú zameranie Domu kultúry Javorina a snaha oživiť typické staroturianske tradície a remeslá poskytla Domu kultúry priestor pre otvorenie tradičných remeselných kurzov. Začínali sme čarovným paličkovaním, pričom sme v máji 2012 oslávili už piate výročie fungovania *Klubu paličkovanej čipky* vernisážou a následnou výstavou prác našich šikovných paličkárk. Klub spočiatku viedla pani Vlasta Stoklasová, po jej ná-

hlom odchode vedenie prebrala pani Anna Vráblová.

Úspech a postupne nadobudnutá obľúbenosť dnes už tradičného remeselného trhu inšpiroval k otvoreniu ďalšieho kurzu – *pletenia z prútia*, ktorý lektoroval košíkár Ing. Ján Zeman. Pletenie košíkov sa stretlo s pozitívnym ohlasom. Zúčastnenci postupne chodili predovšetkým z praktických dôvodov k pánovi Zemanovi domov, kde boli postupne čoraz viac zasväcovaní do tajomstiev a krás košíkárov.

Vďaka iniciatíve Ing. Jany Michalíkovej, ktorá pre Dom kultúry zapožičala tkáčske stroje, mohol byť otvorený aj *kurz tkania*, ktorý Ing. Michalíková aj lektoruje. Účastníci sa učili snovať osnovy, natahovať ich na krosná a vytvárať si tkané koberčeky, prestierania a obrázky do svojich domácností. Tkanie si okrem precíznosti vyžaduje i trpezlivosť, a to najmä v počiatočnej fáze príprav. Výsledné produkty však určite stoja za to a mohutné krosná nachádzajúce sa v Stredisku cezhraničnej spolupráce v Dome kultúry Javorina vzbudzujú nielen rešpekt, ale i zvedavosť ďalších potenciálnych záujemcov.

V minulosti sa drotárstvo spájalo najmä s prácou mužov, ktorí svojou šikovnosťou takýmto spôsobom dopriali mnohým poškodeným hrncom ešte možnosť slúžiť svojmu účelu. *Kurz drôtovania* v Dome kultúry Javorina si však svojich priaznivcov, istotne nielen vďaka možnosti vyrobiť si krásne šperky, našiel najmä z radov žien. Pod vedením Ing. Aleny Šedovej sa obyčajné kúsky jemného drôtku menili na nádherné jedinečné ozdoby, ktoré neboli len pastvou

pre oči, ale istotne i milým darčekom pre priateľov a blízkych.

S veľkým záujmom sa stretol *kurz pletenia z pedigu*. Pedig je prírodný materiál, vhodný na pletenie košíkov, podnosov či rôznych iných pomôcok do domácnosti alebo i priamo nábytku. Kurz viedla taktiež Ing. Alena Šedová, a pri hojnom počte uchádzačiek (pretože šlo opäť výhradne o dámy) sa veru mala čo obracať! Učili sa základy pletenia, vpletať koráliky, pletenie s viacerými farbami, následne vypletať dná košíkov a tie najzdatnejšie a najvytrvalejšie svojim košíkom už vedia dopliešť aj „uši“. Výsledné produkty ich práce sa stali šikovnými pomocníkmi v domácnosti a pestrými dekoráciami. Pletenie z pedigu si tiež mohli vyskúšať žiaci základnej školy, pre ktorých to bola tiež skúška ich trpezlivosti a vytrvalosti. Za možnosť realizácie tohto projektu vďaka Nadácii ŽIVOT.

Vďaka poskytnutému grantu z Nadácie SPP mohla byť v prvej polovici tohto roku realizovaná *Malá rezbárska škola*. Jej ambíciou bolo nadviazať na úspešnú rezbársku školu v Starej Turej, ktorej absolventom bol i národný umelec Fraňo Štefunko. Počas trvania kurzu sme sa mohli presvedčiť, že ešte i dnes sa nájdu mnohí šikovní uční, ktorí pod vedením Mgr. Jána Tomeša a Jána Tinku vdýchli drevu život a postupne ho pretvárali na postavy, každú so svojim vlastným príbehom. Ich prácu ste mali možnosť vidieť na tohtoročnom Jarnom trhu v priestoroch Strediska cezhraničnej spolupráce a ak ste to nestihli, neváď, ďalšiu príležitosť budete mať počas Vianočného trhu!

Zo spomienok Dagmar Rackovej

„A na tejto roli bude stáť nové kultúrne zariadenie Starej Turej“ - zaznelo kedysi dávno, asi tak pred viac ako polstoročím, z úst jedného z malej skupinky mužov, ktorí stáli pred „dvadsaťtvorkou“ a pozerali na jej nevábne okolie. Kus ďalej stálo učilište – teda dielne, a potom drevený internát, z ktorého do dnešných dní ostalo iba torzo plota.

A tak sa začalo s prácami, stávalo sa, budovalo, až vyrástol náš dnešný Dom kultúry Javorina – vtedy Dom odborov a neskôr aj Závodný klub Chirana. Zazneli fanfáry, prestrihla sa páska a zástupcovia všeličoho a všelikoho vplávali dovnútra, za nimi občania. Pozriť sa, čo nám tu vyrástlo. Zástupy sa hrnuli, žasli a obdivovali. Večer na slávnostnom predstavení, kde divadlo Nová scéna z Bratislavy uviedlo operetu Ohňostroj, bolo plno. Ani stoličička neostala voľná! Žiaľ, nebolo to na dlhý čas. Lebo potom začali obyčajné všedné dni a zástupy sa

už nehrnuli. Iba občas. Na niektoré vychytené akcie.

To všetko sa odohralo 31. augusta 1962. A od toho času sa veľa zmenilo. Zmizli polia, stodoly i potôčik za naším domom. Sú tu ulice a veľa áut, pribudlo aj obyvateľov. A náš „Dom“, niekedy velebený (vystúpenia renomovaných skupín, hercov či iných osobností), niekedy preklínaný (hlučná hudba vo večerných hodinách) a niekedy aj nepovšimnutý (akcie, ktoré akosi u obyvateľstva nezabrali). Tak ubehlo 50 rokov. Pol storočia je v živote človeka dosť, v živote budovy nie veľa. Aj keď obidvaja určite túžia po generálke.

Za ten čas prešli po javisku nášho Domu kultúry desiatky, ba stovky známych hercov, spevákov, hudobníkov či iných osobností. Boli tu takmer všetci okrem Karla Gotta. Akosi sa k nám nedostal... Je fakt, že vtedy vystúpenie známej osobnosti nestálo toľko peňazí, ani nemali také

obrovské zvukové aparatúry a svetelné efekty. Bolo to menšie, nie tak honosné, aj keď niekedy dosť hlučné. Ale páčilo sa. Boli dni, keď celý dom „praskal vo švíkoch“, ale aj také, kedy zival prázdnotou. Patrí to k životu.

Nechváľme sa ale iba „cudzím perím“. Mali sme aj vlastných – výbornú dychovku, aj dve, malú dychovku, úžasný sextet, vlastné estrádne programy so sextetom či dychovkou, amatérskych fotografov, ktorí slávili úspechy aj ďalej ako v Starej Turej, atď. Dokonca aj divadelný krúžok, ale tomu zrejme veľmi ublížila televízia. Alebo divadlo „vyšlo z módy“. Ktovie. Aj keď Stará Turá mala dlhoročnú tradíciu amatérskemu divadlu, obyvateľstvo akosi stratilo záujem. Škoda. Fungovalo tu aj divadielko hudby – malá skupinka milovníkov vážnej hudby, ktorí vyrábali nahrávky vo výbornej kvalite. Okrem iného treba spomenúť aj filmový krúžok, ktorý dokumentoval niektoré udalosti v meste. Žiaľ, ovocie jeho práce asi prehltol čas. Niet ho.

Tiež sa nepodarilo zbudovať slušný folklórny súbor. Ale je fakt, že folklór na Turej tradíciu nemal. Tu boli skôr dychovky a spomínané divadlo. Amatérske divadlo tu pôsobilo takmer nepretržite od konca 20. rokov 20. storočia. Boli to rôzne súbory, ale hrali.

Takmer sme zabudli na deti – teda vtedajšie deti. Tie ešte nemali toľko televízorov, notebookov a pod., a tak radi privítali filmové predstavenia, ktoré boli takmer vždy plné (pravda, naše kino bolo malé), rovnako aj divadelné predstavenia – amatérske i profesionálne. Istý čas sme tu mali aj vlastné bábkové divadlo, ktoré hralo pravidelne a chodili sem i cudzie súbory. Keďže vtedajšie letá neboli také horúce a snečné ako dnes – mali sme aj zábavné programy pre pionierske tábory na Dubníku (samozrejme z vlastných zdrojov). Dom odborov využívali aj školy pre svoje vlastné podujatia.

Dagmar Racková – dlhoročná pracovníčka Domu kultúry Javorina, kde pôsobila od jeho slávnostného otvorenia v roku 1962